

Titel: Tredie Afsnit.

Citation: "Tredie Afsnit.", i *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r01-shoot-chptrd1e29918/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: *Proceskommissionen af 1868. Offentliggjort 1875*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kap. VI.

Om Beslaglæggelse paa den Ridskriftes Gods for Omkostninger og Erstatning samt om Forbud.

Om Beslaglæggelse som Middel til at sikre aecessoriske Formaal (Erstatning, Omkostninger) i Straffesagen handle §§ 207—209. Ved disse kommer paa den ene Side i Betragtning, at det i Realiteten gjælder civilrettlige Krav, og at derfor de Grundsaetninger, der gjælder om Arrest paa Gods, maa komme til Anvendelse ved de materielle Retsspørgsmaal, som i den Anledning opstaa, men at paa den anden Side disse Retshandlinge skulle indpaaes i Straffesagen og derfor med Hensyn til Formerne maa behandles som de Retshandlinge i Straffesagen, der have sammes Hovedformaal for Dje. Hvad det første Punkt angaar, mærkes blot, at der ikke bør forlanges Sikkerhedsstillelse af den offentlige Anklager og derfor, naar den Forurettede forfølger Erstatningskrav under den offentlige Straffesag, heller ikke af denne. Hvad det sidste Punkt angaar, medfører Forbudelsen med Straffesagen en stor Simplicitet i Retsreglerne. Den almindelige Regel i Straffeprocessen medfører nemlig, at det er den Ret, for hvilken Sagen er anhangig, der tager Beslutningen om Beslaglæggelsen, som og om dens Dphor, hvorhos det følger af dens Selvvirksomhed, at den selv har at sørge for, at den sigtede, der ikke var hørt forud med Hensyn til Foranstaltningen, faar den Lejlighed til at fremsætte Indsigelser, som i borgerlige Retsager opnaaes ved Arrestsagen. Besluttes Beslaglæggelsen undtagelsesvis af en anden Ret end den, for hvilken Sagen er anhangig (sfr. § 76 og § 225), bliver det dog denne, der foretager de videre Skridt, hvortil den bliver sat istand ved de den i Embeds Medfør tilstillede Meddelelser.

Medens det civilprocessuelle Forbudsinstitut ikke kan forekomme i Straffesagen, hvor Loven allerede forudsættedes at ramme Handlingen med Straf, bliver det derimod Spørgsmaal om lignende Forholdsregler i nogle af de Sager, der, uden at være Sager om Straf, forfølges som saadanne. § 210 1ste Stykke

gentager blot Grundloven, uden at indlade sig paa at give nærmere Bestemmelse af Ordet „Straf“ i Ud. § 87. Paragrafens 2det Stykke optager i det Væsentlige Lov 3. Jan. 1851 § 14 med nogle mindre betydelige Ændringer og Supplementer, der bringe Reglen i Samklang med Udskiftets øvrige Regler. Det er ikke i Lov 3. Jan. 1851 sagt, at allerede Dvertrædelsen af det foreløbige Forbud paadrager den, mod hvem det er gjort, Straf; men det kræver Djemebed. Forskjellen fra Dommen er, at denne, efter at være bekendtgjort paa den i Loven foreskrevne Maade, binder Alle.

Tredie Afsnit.

Om Undersøgelsen, førend Anklage er rejst, i Sager, som forfølges af Statsanklageren eller Politiet.

At ingen Straffesag kan bringes til Afgjørelse for den dømmende Ret uden Anklage, er en ligefrem Folge af Anklageprincippet. Af Umiddelbarhedsprincippet følger dernæst, at Behandlingen for den dømmende Ret maa indbefatte Bevisførelsen. Disse Grundregler medføre nødvendigvis en væsentlig Forskjel i Gangen i de offentlige Straffesagers Behandling, ikke blot fra den, der finder Sted i en ren Investitionsproces, men ogsaa fra den Behandling, ved hvilken, som i Justitsagerne hos os, vel Anklageformen er bevaret forjaavidt, som der ikke kan gaa Dom uden Anklage, men hvor dog Bevisførelsen er henlagt til den Anklagen forudgaaende Behandling af Sagen, Forundersøgelsen. Denne sidste maa i den nye Proces antage en anden Karakter; den maa føres tilbage til at blive en blot Forberedelse for Anklagen og Hovedforhandlingen, der som Bevisførelsen for den dømmende Ret ikke skal blive en Gjentagelse, et nyt yderligere Stadium i Processen, søjet til de tidligere, men blive hvad den skal være, den virkelige Kjerne i Sagens Behandling. Om disse Sætninger er der i Princippet intetsteds Uenighed. Men den praktiske Gjennemførelse

har ikke altid svaret til Theorien. I det nemlig den franske og tyske Proces fra den ældre Ret bibeholdt som et Anklagen forudgaaende Stadium en ganske inkvisitorisk Forundersøgelse, kunde det vanskeligt undgaaes, at Undersøgelssdommeren opfatte sin Opgave væsentlig paa samme Maade som tidligere. I Lovens Magt stod det vel i enkelte Retninger at træffe Bestemmelser, der havde Forundersøgelssens nye Karakter (ordentligvis ingen Edfæstelse, ingen Konfrontation); men dels vare end ikke saadanne Bestemmelser truffet i Lovene, der for en stor Del iøvrimod gik i modsat Retning i disse Punkter, dels staar det ikke i Lovens Magt at forhindre en til den forandrede Karakter libet svarende, i Enkeltbederne gaaende Bidskiftighed af Forundersøgelsen, som opretholdes ved Traditionen, og uden hvilken Undersøgelssdommeren, der udfører et Hverv, hvis Resultat skal være til Brug for Andre end ham selv, let vil mene, ikke at have løst sin Opgave. Foruden de Angreb, for hvilke den judicielle inkvisitoriske Forundersøgelse som et Anklagen forudgaaende Led af Sagens Behandling i den nye Proces saaledes har været Gjenstand med Hensyn til dens Forhold til Hovedforhandlingen, er den ogsaa, rent selvstændigt betragtet, blevet angrebet paa Grund af dens selvstændige Formagelse af Anklageprincippet. Et Anklageprincippet overhovedet det rette og naturlige, bør det formentlig heller ikke være udelukket i den Undersøgelse, der gaar forud for Anklagen. At hverken den engelske eller den skotske Straffeprocés kjender en saadan efter Inquisitionensprocessens Principer ordnet Forundersøgelse, maatte være en yderligere Oprebringelse til at prøve, om og hvorvidt det Standpunkt, paa hvilket den franske og tyske reformerede Strafferetspleje i dette Punkt befandt sig, kunde principielt eller af praktiske Hensyn forsvares. Ordningen af den Anklagen forudgaaende Undersøgelse har derfor ogsaa i de senere Aar været Gjenstand for megen Forhandling og er i de nyere Love og Udkast undergaaet Endringer i Retning navnlig af Indskrænkning af den judicielle inkvisitoriske Forundersøgelse. Denne Vej har ogsaa

det foreliggende Udkast fulgt, som det nu nærmere skal vises.

At Anklageprincippet medfører og i det Mindste maa gjennemføres saa vidt, at Undersøgelssdommeren ikke i Embeds Medfør skal paabegynde en Forundersøgelse, men maa afsente Begjæring herom af den Paataleberettigede, er en Sætning, om hvilken der nu herfter almindelig Enighed, og fra hvilken kun enkelte ældre Love afvige, se ogsaa det tydske Udkast § 133. Heraf følger allerede med Nødvendighed, at der forud for Sagens Indbringelse for Retten vil komme til at gaa et efter Omstændighederne kortere eller længere forberedende Stadium, i hvilket den paataleberettigede Myndighed efterforsker, om den Mistanke, der er opstaaet om, at en Forbrydelse er begaaet, er saaledes begrundet, at der overhovedet er Grund til at forfølge den videre ved at indbringe Sagen for Retten. Dette ligger ligesom i Anklageprincippet; thi enhver Indbringelse for Retten af Sagen fra Anklagerens Side, være sig i den ene eller den anden Form, er en Anklage, om end mulig kun en foreløbig. Den bringes frem af Anklageren ifølge hans Ret og Pligt som saadan, og under deraf følgende Ansvar. Den er ikke og kan ikke være en simpel Anmeldelse, hvis Begrundet det overlades Retten videre at efterforske, og som ligesaa godt kunde udgaa fra enhver anden end den Paataleberettigede. Denne af Anklagemyndigheden ledede Efterforskning gjenfindes derfor ogsaa under forskjellige Navne i alle de Love, der ikke paalægge Undersøgelssdommeren at træde i Virksomhed i Embeds Medfør. Skal altsaa Forundersøgelse for Retten bibeholdes, saa vil der være at sondre mellem to Bestanddele af den Anklagen forudgaaende Undersøgelse, Efterforskningen og Forundersøgelsen for Retten. Det Spørgsmaal er imidlertid i nyere Tid blevet rejst, om hin i Anklagerens Haand liggende Efterforskning ikke er tilstrækkelig eller kan ordnes saaledes, at den bliver tilstrækkelig som forberedende Stadium for Anklagen, saa at en judicial Forundersøgelse overhovedet ikke behøves. Herved vilde da ikke blot det inkvisitoriske Princip i Sagens forberedende Undersøgelse

være grundig udryddet og de deraf følgende Mistiligheder være undgaaede, men fremdeles vilde en væsentlig Affortelse af Straffesagerenes Behandling ved Retten opnaaes.

Der er utvivlsomt i de for en saadan Ordning anførte Betragtninger adskilligt Rigtigt, men tilføjelige en aabenbar Ensidighed. Den Betragtning ligger ganske vist nær, at en Straffesag først bør anhangiggjøres for Retten, naar Anklage rejstes (jfr. den civile Proces), og at det maa være Anklagerens Sag at forfatte sig Grundlaget for sin Afgjørelse, om Anklage bør rejstes eller ikke, baade hans Ret, som han ikke behøver at overlade til eller dele med en anden Myndighed, der maaske kan have en anden Opfattelse om Underjøgelsens henholdsvis Plan, og hans Pligt, hvis Dyplydelse han ikke bør kunne overlade til eller dele med en Dommer, til hvis naturlige Funktioner en Retslags Forberedelse og Instruktion ikke hører. Til at afvige herfra er der nu heller ingen Grund fra Anklagerens Standpunkt. Man kan navnlig ikke gjøre gjældende, at Betryggelsen af Borgernes Retligheder er til Hindrer for, at der i Anklagerens Haand sættes en saadan Besøelse til at anvende mange af de Midler, hvilke Straffeprocessen hjemler til Opnaaelse af Straffesageres Formaal (jfr. Udskiftets 2det Afsnit), som kan tillægges Dommeren, medens dog Anvendelsen af disse Midler aldeles ikke kan undværes, naar den Dplysning skal fremstilles, der behøves for at afgjøre, om Anklage skal rejstes, eller tværtimod for at slette den eventuelle Sags Gjennemførelse. Thi heraf følger aldeles ikke, at den offentlige Anklager maa være indskrænket til de Efterforskningsmidler, over hvilke han selv kan raade, men kun, at han er nødt til, naar der er Tale om Forholdsregler, som kun en Dommer kan anordne, at henvende sig med Andragende herom til denne. Dommeren afgjør da, om de legale Betingelser for Anvendelsen ere tilstede, og i Henhold hertil tager han enten Andragendet til Følge, eller afslaar det, medens det Spørgsmaal, om det er formaalsstjenligt at gaa saaledes til Værk, selvfølgelig ikke vil vedkomme Dommeren, og dennes Virksomhed heller ikke vil strække sig ud over den enkelte Forholdsregel, der begjæres. Intet af de Mid-

ler, som kunne anvendes under en juridisk Forundersøgelse, behøver saaledes at mangle under en af Anklageren ledet Efterforskning, medens dog samtidig Dommeren stedse vedbliver at være kun Dommer, og ingen Sammenblanding af Funktioner finder Sted. Spørgsmaalet kan saaledes kun være, om en Forberedelse af Anklagen alene ved den i Anklagerens Haand liggende Efterforskning maa ansees for utilstrækkelig fra den Sigtedes Standpunkt. Her maa der skelnes mellem den Sigtedes Interesse i den forudgaaende Underjøgelse for Hovedforhandlingens Skyld, og hans Interesse i den, i og for sig betragtet. Hvad det første Punkt angaar, kunde man med en i Anklagerens Haand alene liggende Efterforskning gjøre følgende gjældende. Anklageren er Part, og om det end følger af den offentlige Anklagers Embedspligt (han skal agte paa, at ingen Uskyldig forfølges), at alle Grunde, som tale for en Mistænkts Skyldfrihed, og saa maa efterforskes, medfører dog selve Forholdets Natur en Hare for, at Anklagerens Efterforskning kan blive ensidig i Anklagerens Interesse, og i al Fald kan det ikke ventes eller fordres, at den Sigtede eller endog den offentlige Interesse i Forbaret skal berøttige sig ved, at Anklageren ligesaa vel bør have Forvarsgrundene som Anklagemomenterne for Øje. Disse Betragtninger, der skulde føre til, at en Forundersøgelse for Retten nødvendig skal gaa forud for Hovedforhandlingen (obligatorisk Forundersøgelse), ere selvfølgelig afgjørende, naar den forud for Anklagen gaaende Behandling af Sagen, som Tilfældet er i vor næggjældende Ret, skal fremstille Grundlaget ikke blot for Anklagen, men og for Dommen, idet den indbefatter Bevisførelsen. I den nye Proces kan Henlæggelsen af den Anklagen forudgaaende Underjøgelse til Anklageren derimod ikke afsætte den Sigtede for den Hare at blive dømt paa et af hans Medpart alene tilvejebragt Grundlag. For at Dplysninger, der ere fremkomne under den Anklagen forudgaaende Behandling, overhovedet skulle kunne benyttes som Beviser under Hovedforhandlingen, hvad der kun kan ske undtagelsesvis, maa de foreligge i Retsbøger, altsaa være fremkomne under Retsbehandlinger,

og der kan ved disse Retshandlinger ydes den Mistænkte de samme Garantier, naar de foretages under Efterforskningen, som naar de udgjøre Led af en juridicel Forundersøgelse. Det maa imidlertid erkjendes, at den Sigtedes naturlige Kras gaar videre. Allerebe det er et væsentligt Ende, at maatte underkaste sig den ordentligvis offentlige Hovedforhandling for den dømmende Ret i Anledning af en Anklage for en grov Forbrydelse. Ogsaa det er et Kædfærdighedskrav, at den Mistænkte ikke underkastes dette Ende paa Grundlag af en af hans Modpart alene foretagne Efterforskning, forsaavidt der er Grund til at antage, at den ensidig har været ledet i Anklagens Interesse. Gj heller kan, naar Hovedforhandling skal finde Sted, Forvoaret ubetinget være betrykket ved den Forberedelse af Forvoarsbeviset, som ligger i den af Anklageren foretagne Efterforskning, og som den Sigtede ikke altid ved egen og Forvoarsens Kræfter vil være i Stand til at udfylde. Men denne den Sigtedes Ret til at betrygges mod Ensidighed til hans Skade i Fremstæffelsen af de Dødsdomme, paa Grundlag af hvilke det skal afgjøres, om Hovedforhandling skal finde Sted, eller som eventuelt skulle yde ham Materialet til Forvoar under Hovedforhandlingen, gjør det ikke nødvendigt at fordrer en juridicel Forundersøgelse før Anklagen. Den Sigtedes berettigede Kras i denne Henseende kan fyldestgjøres fuldstændig, efterat Anklage er rejst, derved at han erkjendes for berettiget til ikke blot at faae Rettens Afgjørelse for, om Anklagen er saaledes begrundet, at Hovedforhandling bør finde Sted, men ogsaa til paa dette Tidspunkt at begjære en juridicel Forundersøgelse for i Forvoarsens Interesse at faae det af Anklageren foretagne Grundlag for Anklagen suppleret, jfr. Udsættels § 254 Nr. 1 og 2, 258 og 271. *)

*) At Retten kan komme til ogsaa i Omdeels Medhjær at henvisse Sagen til Forundersøgelse af Omfang for Forvoaret, tilføjer Straffeprocessens Princip; men at dette dog først bør kunne finde Sted, naar det under Hovedforhandlingen fremkommer opfordrer dertil, følger af Betragtninger, som nærmere vilde blive fremstillet ved Udsættels 4de Afdel. Noer Udsættels § 254 Nr. 2 som Betingelse for, at den Sigtede kan begjære Sagen henvisst til Forundersøgelse, kræver Angivelse af, at „nærmere betingende“

I Henhold til det Anførte har Udsættels ikke i noget Tilfælde fordret en juridicel Forundersøgelse som et nødvendigt Stadium for Anklagen. Uvildsomt opnaaes herved det Gode, at mange Sager, i hvilke der ikke af andre Grunde behøves Forundersøgelse, kunne undgaa den deri liggende Forhaling. Denne Regel gjælder ogsaa i England; i denne Land har fremdeles den franske Lovgivning i stort Omfang indført den saakaldte citation directe, og de senere tykke Love ere gaaede i samme Retning, navnlig med Hensyn til hele Mellemklassen af Straffesager. Derimod er i Frankrig og Tyskland gennemgaaende den juridicelle Forundersøgelse for Anklagen beholdt som en Nødvendighed for Sager om de groveste Forbrydelser, i Reglen Rævningsager. Men naar Hensynet til Hovedforhandlingen overhovedet ikke kan anses som Grund til at forlange en juridicel Forundersøgelse, kan dette kun betragtes som en Inkonsekvens, der ogsaa nu er forladt af det tykke Udsættels § 149. I al Fald maa den Ordning, som det foreliggende Udsættels har optaget i Henseende til Afgrensningen af Rævningsager, udelukke en herpaa bygget Sondring. Skulde Forundersøgelsen være ubetinget nødvendig i Rævningsager, vilde den vanskelig kunne undgaa at blive det i Landsretsager overhovedet.

Derimod maa det erkjendes, at den Mistænkte har en Interesse i den Anklagen foretagende Underforskelse, i og for sig betragtet, som maa være en Hindring for, at denne ubetinget kan overlades til Anklagerens frie Røddighed. Det gjælder i alle Tilfælde, hvor det bliver nødvendigt for Anklageren at begjære Retshandlinger foretagne mod en Mistænkt,

Dødsdomme derved kunne fremstilles, som vilde fremme Mistænken eller godtgjøre Grunde til Straffefrihed, og naar § 258, for at Retten kan tage Ansdraget til Følge, kræver, at der findes ikke at mangle rimelig Grund for Begjæringen, ligger deri ingen virkelig Indskrænkning af den Sigtedes Ret til at fordrer juridicel Forundersøgelse, men kun, hvad Forholdets Natur tilføjer. Undersøggelsesdommeren vil dog ikke kunne foretage noget, naar den Sigtede (og hans her ofte bestyrelse Forvoarer) ikke ser sig i Stand til at betegne nærmere, hvilke Dødsdomme der antages at kunne fremstilles, og han vilde dog ikke foretage Efterforskninger i en Retning, for hvilken aldeles ingen rimelig Grund forelær.

førend han endnu ser sig iland til at rejse Anklage for den dømmende Ret. At dette maa kunne finde Sted, er uomstødt, og Forholdene medføre, at det ofte vil finde Sted. Men det er i og for sig modsigende, at en Underjogelse, der saaledes har antaget Karakteren af Forfølgning mod en bestemt Person, vedbliver at være overladt til den ene Part. Den Mistænkte er faktisk Siget, og dertil bør ogsaa retlig Sags Anhangiggjorelse mod ham høre. Kan han ikke strax anlages for den dømmende Ret, bør der formuleres en foreløbig Anklage for Underjogelsesdommeren, hvorved den Mistænkte og som saadan Behandlede alene kan opnaa den Garanti mod sin Modparts Vilkaarligheder i Underjogelsens Ledelse, hvorpaa han har et retfærdigt Krav. Klarer vider Betydningen heraf sig, naar den Retshandling, der bejæres mod den Mistænkte, er hans Fængsling. Anklagens Interesse kræver, at en saadan Fængsling maa kunne finde Sted, førend Sagen er moden til Anklage, og at den efter Omstændighederne kan vedvare, indtil den er moden til Anklage eller Afgjorelse. At sætte en bestemt Frist, inden hvilken Anklage for den dømmende Ret maa være rejst, naar en saadan Fængsling er besluttet, vil komme i Strid med Forholdets Natur, idet det nødvendigtis maa høre paa de konkrete Forhold, naar Sagen kan blive moden til Anklage. En kort Frist vil ofte gaa Anklagens Interesser for nær; en lang Frist vil ikke give den Sigtede tilstrækkelig Betryggelse mod Sagens Forhaling. Den Mistænkte har imidlertid et retfærdigt Krav paa, at hans Fængsling ikke forlænges udover det Nødvendige, og det strider imod hans Ret, at det skal høre paa hans Modpart, hvorlænge Fængslingen skal vare. Men det vil blive Tilfældet, naar Anklageren ogsaa efter Fængslingen, vedblivende ukontrolleret af Retten, skal have Underjogelsen i sin Gaand. Den Mistænkte vilde vel kunne øste Dommerens Kjendelse, om Fængslingen kan ophøre; men saalænge de oprindelige Grunde til denne ere tilstede, vil Dommeren ikke kunne beslutte Udsættelse. Det udelukker altsaa ikke, at Anklageren kan trække Efterforskningen i Langdrag. Det er heller ikke tilstrækkeligt at give Dommeren Beføjelse til

at sætte en vis Frist, inden hvilken Anklagen skal rejses, saaledes at Dverfsiddelsen medfører, at den Fængslede Udsættelse. Thi det vil være sjældent, at Dommeren, der Intet har med Underjogelsen at gjøre, kan faae en saa bestemt Dverberisning om, at Sagen trækkes i Langdrag, at han drifter sig til at træffe en saadan Bestemmelse, og desto sjældnere, jo mere Dvertholdelsen af den Forholdsregel, der er Tale om, er Betingelse for Sagens Gjennemførelse. Ogsaa denne Betryggelse for den Sigtede vil derfor let vise sig illusorisk. Anklagens og den Sigtedes modstridende Interesser kunne kun ligelig betrygges derved, at Anklagens Berettigelse fra nu af undbrages Anklagerens (Partens) Genaadighed, saa at der istedetfor Anklagerens Efterforskning indtræder en Forunderjogelse for Dommeren.

At det Anførte følger altsaa, at en juridisk Forunderjogelse for Anklagen ikke bør være en ubetinget Nødvendighed, og fremdeles, at den ikke bør kunne finde Sted, førend en bestemt Person kan sigtes. Men naar det bliver nødvendigt at rette Forfølgningen mod en bestemt Person, førend Anklage kan rejses for den dømmende Ret, da kan og maa den finde Sted. Herfra kan der dog gjøres en Undtagelse ved ubetydeligere Sager. Der vil her sjelden være Trang til den. Disse Sager bør afgjøres saa hurtig som mulig; Anklageren bør i dem være i Stand til at rejse Anklage for den dømmende Ret i samme Øjeblik, han vil have Personen behandlet som mistænkt. Det er ogsaa det Sædvanlige i Lovene, at den juridiske Forunderjogelse er udelukket i Smaaogager. Naar saaledes i betydeligere Sager en juridisk Forunderjogelse for Anklagen baade maa være mulig og betingelsesvis nødvendig, og man altsaa ikke ved ganske at staa en Streg over den kan sjerne det inkvisitoriske Princip i Straffesagens Behandling for Anklagen, bliver det et nyt og vigtigt Spørgsmaal, om da ikke selve denne juridiske Forunderjogelse kan bringes i større Dverensstemmelse med Anklageprincippet, end Tilfældet i Reglen hidtil har været. At det til en vis Grad kan og bør ske, derom er Kommissionen enig, medens der dog er Meningsulighed om den Udstrækning, i hvilken det kan og bør finde Sted. Det Nærmere

herom maa imidlertid henvises til Bemærkningerne angaaende Affsnittets 2det Kapitel.

Efter den Ordning af Undersøgelsen for Anklagen i offentlige Straffelager, hvis Grundtræk ere udviklede i det foregaaende, bliver der i dette Affnit af Udkastet givet Regler dels for Efterforskningen o: den i Anklagerens Haand liggende forberedende Undersøgelse (Kap. I), dels for Rettens Forundersøgelse (Kap. II), hvilken vel i intet Tilfælde er gjort til Betingelse for at rejse Anklagen, men som med Undtagelse af de ubetydeligere Sager under nærmere Betingelser kan og maa begjæres af Anklageren.

Kapitel I.

Om Efterforskningen.

At Efterforskningen i de Sager, der høre under Politiets Paatalemyndighed, tilfalder Politiet, og at dette forsaavidt handler uafhængigt af Statsanklageren, er klart. I Politiets almindelige Opgave er imidlertid ogsaa indbefattet Efterforskning af de Forbrydelser, som høre under Statsanklagerens Virkefreds (se § 211 1ste Stykke). Her opstaar da det Spørgsmaal, hvorledes Politiets Forhold skal være til Statsanklageren, hvis senere Virksomhed Efterforskningen forbereder. Det er allerede omtalt ved det første Affsnits 4de Kapitel, at Processens Ordning efter Anklageprincippet kræver, at Statsanklagerens Dømmesomhed allerede er virksomt henvendt paa Efterforskningen. Vel kan der ikke gaaes ud fra, at Statsanklageren regelmæssig personlig kan tage Efterforskningens Ledelse i sin Haand; dertil vilde udkræves et langt større Antal af Statsanklagere, end Udkastet paaregner. Men Maalet naaes derved, at Politimesteren i sin Virksomhed for Efterforskningen af de nævnte Forbrydelser stilles under Statsanklagerens Døretilsyn, medens han ellers er Amtmanden underordnet. En lignende Ordning, hvorefter Politimesteren altsaa i forskellige Forgreninger af sin Virksomhed staar under forskellige overordnede Myndigheder, kjendes i mange tykke Stater og har efter Motiverne til det preus-

ske Udkast af 1865 ikke vist sig at medføre Ulemper af Betydning. Den er i al Fald en Nødvendighed, naar den Enhed i Paatalemyndigheden skal bevares, hvorefter der efter det tidligere Bemærkede maa lægges Jærdeles Vægt, og det paa den anden Side skal undgaaes at ødsle med de personlige Kræfter i Strafferetsplejens Tjeneste. I Medfør af dette Statsanklagerens Døretilsyn er det ogsaa hans Ret, naar han finder det fornødent, personlig at handle i Politimesterens Sted, som det utrykkelig siges i § 211, og herefter er det da overalt, hvor der tales om Politimesteren som handlende i Efterforskningens Interesse, underforstaaet, at Statsanklageren kan optræde i Stedet for Politimesteren. De samme Grundfæstninger, der her ere ubalte om Statsanklagerens og Politimesterens Forhold under Efterforskningen, gjælde ogsaa om Forundersøgelsen ved Retten, forsaavidt der ogsaa under denne bliver Spørgsmaal om Virksomhed af Politimesteren som Part; se §§ 34, 227, 231, 234. Naar Statsanklageren har denne overordnede Stilling over Politimesteren, følger det saa meget mere af sig selv, at han kan optræde ved Siden af Politimesteren under Forundersøgelsen, jfr. §§ 231 3die Stykke, (Mindretalsforlaget § 231 1ste Stykke i Slutningen) 234, 236, hvilket ogsaa gjælder om Retssøder, der foresalde under Efterforskningen, se § 222.

En Undtagelse fra den almindelige Regel gjore Forholdene i Kjøbenhavn nødvendig. Den nugældende Grundfæstning vil ikke kunne forlades, at Politidirektøren er Justitsministeren umiddelbart underordnet, i sin Efterforskningsvirksomhed som i hele sin Embedsvirksomhed. Statsanklageren maa altsaa stilles lige overfor Politidirektøren som en fideordnet Myndighed, der imidlertid af ham skal erkjendes for retlig interesseret i Efterforskningen. I Dverensstemmelse hermed er § 211 3die Stykke affattet. Forsaavidt det ogsaa i Kjøbenhavn kan stille sig som ønskeligt for Statsanklageren at faae Efterforskningen af en enkelt Forbrydelse i sin Haand, vil dette være betinget af Justitsministerens Villigelse. Etlers kan Statsanklageren ikke i Kjøbenhavn træde i Stedet for Politidirektøren. Derimod